

ДУГЫСІ ТУУ

ВКП(б) Комі Обкомлөн, Комі Авт. Обл. Исполкомлөн да Обпрофсоветлөн газет

ГАҖЕТЛӨН ДОНЫС:

	1 төл.	6 төл.	Во
Учрежденијаслы да организацијаслы . . .	1—25	7—50	15 ш.
Гражданады	65	3—75	7—5.

Јуортасымы доныс 30 ур посылы гижода строномы Газетоб позо сүдөнны Редакториясы вескыда, либо писмо новодомыяс шыр.

РЕДАКЦИЈАЛӨН АДРЕС:

СЫКТЫВКАР, Вадорымы улч, 41 № 41
Телефон 50 № г. Сынтынар, Набережная,
Гижодас газетоб колб гижы отар лютбокас, мичаа. Кырымавтоб гижодас оз видасын.
ПЕТӨ 12-д ВО,
быд лун, субботајасоб да прачнык мөд лунјасоб кычч.

№ 215 (2252)

Воторник, нојабр 5 лун, 1929 во.

№ 215 (2252)

1929-30 во выло план куза строитам выл завод.

Войдөрлунган Комилес заводичис Слөббоданы строитны выл вөрпилитан завод.

Локтан гожомоң заводсо ковмас ештөдны.

Слөббод ект пыда-и локтан воо лоо Слөббод завод.

Слөббод лавьомы.

Войдөрлун Слөббоданы вөли прачнык: войдөрлунган Комилес заводичис сени вчны выл вөрпилитан завод.

Слөббод кытыптомса Јагвын ект шызома. Берг дорас жуо јоз. Ваны бергө вөвјасөн лепталды керјас. Бергын нывјас да бабајас, плакајас куза, тачкөн түрјөдлөны му. Берг дорас вөчөмаде трибуна, лыса-сон баситмаде.

Луншөр бөрын кык часын јиркнитис оркестр. Нывјаслөн којасныс вөрөны, пеллемјасныс кыпталдыны. Гажа. Пондисны чукөртчавны, томжык јоз—

котөрдөн, оломажык—на бөрсө. Чукөртчис морт кујим со кымын.

Кык часын да жынын Кучев јорт (Комилес правленньоса председателдос вежыс) кайис трибуна выло.

— Јортјас, выл вөрпилитан завод вөчөм заводичитам!

Оркестр ворсөм шыо областувса учрежденијасыс да организацијасыс представительјас көртзырјөн шыбалалыны му сурја крепитан губ.

— Кыв сетчө Којушовјортлы, обисполкомса председателлы.

Комі мулөн олом вежө.

Став СССР-ын олом зевөдјө вежө, — вистало Којушов јорт, — вежө Комі муын, вежө и Слөббод ектын. Комі му медеа-нын бостчө 1928-29-д во-еан. Мi заводичим вчны Сыктывкарса Мөскуао көрттуј, востам Комі мулы, озыр мулы өдјө кыптан-паскалан туј. Мi заводичим Сыктывкарса Ухта-өз, озыр нефта районөз, вчны автомобиль туј. Сiјө тујыс мунө Слөббод пыр—тач-кө, тајө во-јасө Слөббод вомөн лоас шоссе, кутасны ветлыны автомобилјас. Медажык көчајственнөј уж Комі муын—вэр промышленност. Вөр промышленност гөргартчөма став оломным комилөн, областувса казна жыныс унжык докод бостө вөрыс (а казна кутө школајас, болнычајас, тујјас да сiң воңө). Комі крестана 1929-30-д воын вөрыс најөтга бостас 10 миллион ш. СССР-лы сетам уна строитчан материал (а материал өни колө зев уна паскыда строитчөмнад) сетам заграничаө 30 мл. шайт фон (заграничаө главнөј нуан твәр өни вөр да нефт), а за-граничаыс выл фабрик-завод, көрттујјас да электростантсiја-јас вчны вајам машинајас да мукөд оборудованньө. Тајө медажык көчајственнөј отраслас комі ужалыс војтыр 1928-29 воын перјис зев ыжыд успех, паскөдiс өтi воин 73,6%, лөзiс мык сымында, мында вөли петө војнаөз. 1929-30-д воын шуөма паскөдны вөрлөчөм колан во-

еа дорыс 85,1%, ноль сымында, мыда лөзөдылома војнаөз. Тајө уж гөргыс партија да сөвет власт котыртөны коміужалыс војтырөс.

Сөгса өнөз вөли јона колө ас быдмөмнас вiңму ужалөм да скөт вiңөм. Посны торја овмөс-јас сетөны iчөт докод, нөжјө кыптыны, iчөт вөсна оз тујны машинаөн ужавны. Овмөс зев өдјө кыптө, паскалө, а сельскөј көчајство колө—колө өдчөдны. Отувтөмөн сельскөј көчајство кыптө өдјөжык. Тани комі ужалыс војтырлөн емө-нын ыжыд успехјас-жө: колан арын-кө вөли быд 100 крестанын пiңсө коллективын сөмын өтi көчајство, таво ар (октабр кежлө) 4 1/2-нын, локтан во лоө 15, мөд ногөн-кө быд 7 крестаныныс 1 лоө колхозын.

Став капитал Комі областувса овмөсө пунктөм 1928-29-д воын кыптiс 10 миллионөз, 1929-30-д воын лоас-нын 30 миллион сајас. Отувтөм овмөс-кө вөли став овмөсас занiмайтө 28%, 1928-29-д воын паскалi-нын 38-өз, а локтан во воас 50%-өз.

Паскавны заводичитө i промышленност. Көрттуј вөчөм заводичитөм бөрсө паскыда пансас промышленност. Оз ков ыло вiңдөны—завод строитөм заводичитө Слөббодад. Абу көнкө Мөскуаын, Сыктывканын, а ас сiңнозаныд, Слөббоданыд. Кушөм слөббодаса морт өни оз кут веритны? Неважөн-на нiном вөли оз кывы, а талун востам

строителство. Строитчө ыжыд завод, сувтас 1.200.000 шайт, ковмас векужалыс 350 робөчөј да уна сезоннөј. Таво арын—пемыд, њайт өкт, фервья Слөббод, локтан во та кад лоө електричествоа, бур туја завод—Слөббод. 1929-30-өд воын тiјан став оломдыс вежөс. Тајө вежө став СССР, вежө Комі му, Локтан во панам целлюлозно-бумажнөј комбинат тасаң вылынжык, 8 километр Сыктывкарлаң, кутас сулавны 44 миллион шайт. Таво i локтан во панам уна выл заводјас.

Тајө бергөдчө, чөгөмөн вежө олом. Уна зөскыд тор мiјан ем, но зөскыдјасыс нөжјөнкөн петам, оз ков өшөдны јур. Оија зөскыдыс петам став ужалыс отувтөм вынөн.

Мi бертам вужө важ капиталист нога олом коласјасыс.

Бөломөң ставөн бостчөмөн гырыс ужјас аскадын ештөдны вермам.

Обком ВКП(б) нiмсаң чөлөмкыс висталис Шахов јорт.

— Гырыс карјасын важ јөз өнөз-на оз төдны комiјасөс, чајтөны мiјанөс ул јай сојысјасөн, понјасөн ветлысјасөн. Мiјанөс оз төдны, мi вөли огө кывы-лөј-да. Важөн, сар дьрјi, буржујјасыд-өд оз вөли төждыны ужалыс јөз пондаыд, медеа-нын мiјанкоф асорниа јөзыд понда. Мөд ног вөчө ужалыс јөзлөн власт,—Сөвет власт. Сiјө төждысө ужалыс јөзлыс өккыд оласногөс вежны, кокнөдны. Кокнөдны поңө фабрик-заводјас вөчөмөн, вiңму ужалөм отувтөмөн, морт вын пыдди машинаөс ужөдөмөн.

Комі мулөн озырлуныс уна. Гырыс ужјасө ковмас бостчыны, медем ескө муын кујлан озырлуныс ужалыс војтырлы пөла перјыны. Онөз мыј сурө вөчим-нын: строитим Печөраын да Сыктывканын вөрпилитан заводјас, консерв завод, электростантсiјајас, пондiм пiскөдны көрттуј, шоссе. Мөд во бостчасны јешчө гырыс ужјас. Октабрса револутсiјалы 12-өд во тырiг кежлө со заводичим тани строитны вөрпилитан завод. Ко-

Капиталистическөј элементјасы, важ дор олысјасы, коман гөп-тын черiлы мөз лоө зөскыд, сiјөн быдеама ног мiјанлы сотсiализм течны торкөны, воңө мунөм падмөдөны, код-сурө пемыд крестанаөс сөвет власт да партија выло ыршөдөны. Слөббодаса гөл да шөр крестана отув, топыда көртаөмөн, став СССР-са ужалыс крестанаөд зельда котыртчас партија да сөвет власт гөргө да чорыда кучкас пеж кiас врагјасы.

Збоја, јортјас, кутчысөј став СССР-са ужалыс војтыркөд сотсiализм өдјө течөмө. Дружнөја 1929-30-д воын њайт, пемыд Слөббод-фервьян пөртам чiстөј, југыд електричествоа Слөббод—завод позолокө!

Музыка ворсө Интернационал.

Мi мулөн чужөмыс пондiс вежыны.

Тајө заводсө колө ештөдны локтан гожөм кежлө. Кымын өдјө пондам вөчавны пабрик-заводјасө, сөмын регыджык кокнаммас ужалыс војтырлөн оласногыс, сымын өдјө почас кыпөдны културасө. 8 төлысөн завод ештөдны лоө сөкыд, но бостчам-кө ставөн өдлөмыс—ештөдны вермам. Неважөн Сөвет Сојузын ештөдiсны зев ыжыд сакар завод (сөщөм ыжыд сакар заводыс ставмувылас сөмын кык), вөчiсны сөмын квајт төлысөн. Сiң-жө-кө бура, өдлөмыс, бостчам мi ставөн, 8 төлыснад тајө заводтө ештөдам.

Комі мулыс озырлуныс перјөмөн, пабрик-заводјас, тујјас вөчөмөн мi бостчөдам Комі му, отсалам шөщ Сөвет Сојузлы. Тајө гырыс ужјаснас мi петкөдлам ассыным самлунымыс, став ужалыс јөзлы отсасын вермөмнымыс. Во вiт бөрын, кор пондасны ветлыны појезд-јас, кор пондасны шынавны гырыс заводјас, комі ужалыс војтырбө пондасны быдлаын-нын төдны, оз-нын кутны чајтны ул јай сојысјасөн.

Индустриализатсiја план збыльмөдам.

Та бөрын чөлөмкыс вiгөталiс Обпрофсовет нiмсаң Мiңiн јорт.—Зөскыдiңасыс, сөкыдтор-јасыс оломын,—шуб Мiңiн,—ез лоны сөмын өни, либө сөвет правителствөдн куштөг, омбла полiтика нуөдөм вөсна. Мiјанөс век-на лычкө увланыс важ оломыс тырмытөм лунныс, экономика боксаң бөрө колөмыс. Партија да сөвет власт пунктөны став вынсө, мед ескө өдјөжык кыпөдны ужалыс јөзлыс овмөсө да културасө. Сөкыдторјасыс мi вермам регыд кадөн мынтөдчыны индустриализатсiја өдчөдөмөн да коллективизатсiја паскөдөмөн. Ыанөн тырмытөмлунсө мi шөщ бырөдам колхозјас да совхозјас лөбөдөмөн, сөгса урожај лептөмөн, вiңму пльщад паскөдөмөн. Локтан кык вонас совхоз-јас да колхозјас ветасын њансө тырмытөм. Оија зөскыдiң-јасө помөз бырөдам. Кулаклы јурбитны кокас ог пондөј. Сiјөс топөдөмыс мi огөј өновтчө.

Индустриализатсiја шөщ пондiс матысмыны Комі муөз. Индустриализатсiјалы мi өни пункталам тани пелөсууса iзјасө. Пондiсны артмавны Комі муын выл заводјас, фабрикајас. Со тајө Слөббодаса вөрпилитан завод строитөмө бостчөмыс быдөны тiјанлы петкөдлө—вiт вога план абу кушөмкө вермытөм тор, мi сiјөс вермам бура оломө пөртны. Робөчөј класс партијасаң да профсојузјасаң вөкөдлөмөн сој пужөмөн, зiла нуөдөны индустриализатсiја, быдлаын бостчыны сотсiал. ордјысөмө. Тi-јанлы сiң-жө колө тајө завод строитiгөн бостчыны нуөдны орд-јысөм, мед ескө локтан страда кежлө помөз заводсө строитны. Сөгса оз ков өновтчыны вөр-лөзөмыс. Сiјө-өд өни Комі областлөн медажык мөг. Вөрлө-зан программа мiјанлы быт колө тыртны вылөжык-на.

Тајө завод строитөмыс шөщ јонмөдас iтөдсө робөчөј класс-лыс комі крестанаөкөд. Комі областын пондас воңө кежлө сөдны пролетарият. Тi, слөббодаса крестана, лоанныд медевода

(Помыс 2-д лiстбокас.)

Татчө вөчөс выл вөрпилитан завод.

Өиктса овмөс вьль туј вьлө вужьдөм өдзөдөм могоые партыја щөктөм сертэ вежам г-х кооператсijалыг став ужалан ногсö, структурасö.

Г-Х кооператсijаын бөрjыгөм кежлө.

16-өд конферентсija коммунист партыjалөн со кушөм мого пуктылис г-х кооператсija вояны.

„Стоит задача создания крупного обобщественного хозяйства через производственное кооперирование, коллективизацию, делающее возможность мелкому и мельчайшему хозяйству при содействии и под руководством советской власти укрупниться на началах коллективного труда и поднятия на высший уровень техники и культуры“.

Тайö ужсө нуөдигөн, өиктjасын социализм нога овмөс теңгөн мижанөс паныдавлоны да мышавлоны уна өкыдторжас. Медеанын жона торкалоны тайö ужсө кулакжас да налөн отсаясыжас. Кулакжас, вескыда и кышовтөмөн, бьд ногыс кыскөны став олөмсө бөрвыв. Найö нуөдөнны агитатсija, сотөнны колхозжас, вьлалөнны вөзмөстчыг колхозникжасөс. Найö-жө ластитчөмөн пырөны колхозжасө, төварышчествожасө, артельжасө да пышкөссан көсjөнны jрны социализм керкалыг өтенjассө.

Вьзму овмөс кыпөдөм вьлө уждөн сөтан сөм унаыс-на муньлвб гөла олысжас бөктэ да вескало кулакжаслы, озыра олысжаслы. Ог-на кужö мi сijө бур инструментнас вөдитчыны социализм стрөjигөн.

Гөла олысөс да батракөс өиктса кооператсijaө котыртөм зөв-на мунö нөжжө. Гөль крестанаөс кооперирүтан фонд озы-на ставыс мун асласт туйдö. Сы вьсна торja төварышчествожасын, артельжасын, колхозжасын вывтi-на ешаднөс батракжас да бөднөжас.

Став тайö нелучкыс быдлаын-на пöштi ем. Сы вьсна мi щöктам вöчны со мыж:

Г-х кооператсija реорганизутигөн да перевыборжас дырjи

петкөдны став ташдөм нелучкi сө шленjас өн вөжө да пуктыны мого ставсө дикөз бьрөдны пырытөм-пыр.

Став төварышчествожаслы, артельжаслы өнi-жө лөсөдны план артельсан (төварышчествован), колхозö вуждөм вьлө. Планö колö стөч индавны, кушдөм торжас (ужалан көлү, вьзму, скөт) медвождөр өтүвтны.

Колö өтүвтны батракжасөс, бөднөжасөс да нывбабаөс кулакжаскөб козасөм вьлө да асыкы интересжассө дорjөм вьлө. Гөль крестана собранныжасы, делегатскöй собранныжасы да гөль крестана группажасы колө вöчны чорыд опора г-х кооператсijалы. Сөмын найö вермасны сетны колана отсөг кыскыны крестанаөс социализмлан.

Пазкыда да бөдлөмөан бөстчыны аскритика ужö. Колö став нелучкi петкөдны jөз өйнөвө да вьзавны, мыж вөчөма гөль jбзы отсаван ужын, кушдөма найөс матыстөма кооператсija уж бердö да кушдөма jитчөма кооператсija нывбабажаскөб; мыж вөчөма г-х кооператсija өиктса овмөс коллективизирутигөн куза.

Нуны паскыда крестанаөс төдмөдан кампаннөс г-х кооператсija реорганизутигөн мотжасөн. Вьзавлыны, мыж вьсна өнi-өң ужыс мунис омбла да кыдi ковмас ужавны вөжө кежлө. Реорганизатсija ужас колö котыртны став гөль да шөркөдөма олысжассө.

Перевыборжас дырjи правленнөжасыс да ревизионнөй комиссияжасыс колö вөтлыны став шогмытөм jөзсө да пуктыны на мөстай бур ужалысжасөс гөль крестана да батрак пөвсыс.

Кыдi мунас перевыборжасыс — колö гijны гачетө да материалжассө щöц истыны Сельпромö.

М. Торлопов.

Уждысан төварышчествожас реорганизутигөн.

Өнi мижан вөчын сулалө мого — жонмөдны производственнөй jитөд кар да өикт кост, кыпөдны, паскөдны өтүвja өиктса овмөс, кыскыны өиктса овмөс вьль туј вьлө, вуждөм вьлө крестаналыг прөст средствожассө. Сиктса овмөс кыпөдөмын, өиктса овмөс вьль туј вьлө вуждөмьин вывтi төдчанатор г-х кооператсija. Сы вьсна партыја да правительство шуисны вьлног сувтөдны ужсө г-х кооператсijалыг, вежны ужалан ногсасө даj вежны став структурасö, мед есөк кокнөйжык лөи нуөдны олөмас мижан вөчын сулалан мотжассө. Шубома вьлног сувтөдны ужсө г-х кредитнөй кооператсijалыг, медеанын улыса уждысан төварышчествожасын, мед сijө жонжыка вермас сетны отсөг производственнөй кооперирүтөмлы — өиктса крестана овмөс коллективизирутигөн, крестаналыг мед жонжыка вермас кыскыны прөст өмсө өиктса овмөс кыпөдөм вьлө.

Өнөз г-х кредитнөй төварышчествожас вөли нуөдны быдоама пблос уж. Өнi сетыг кредит куза ужыс дикөз торjөдчө да лөсөдө торja сөстөма. Сы вьлө лөд пуктөма мого — сөтавыны ссудажас, медвождөр колö производственнөй төварышчествожаслы регулirүтигөн став өиктса овмөс кыпөдөмсө.

Вьлыс лөсөдөм уждысан төварышчествожаслөн ужыс лөд сөмын кредитно-банковскöй. Вьзасөм-нөбасөм да мукөд уж на вьлыс лөд вөштөма. Тайö ужсө лөд бөстны ас вьлас производственнөй өтүвтчөмжасы.

Уждысан төварышчествожас кутасны чукөртнi крестаналыг сөм, улысса расчотнөй кассалыг мотжассө вöчны, нуны контроль сөм вьдөм бөкөан колхозжасыг, коммунажасыг, артельжасыг да мукөдлыг.

Мижан областын шубома лөсөдны со-кыдi став административнөй районуса тсентрjасын медевождө квартал заводитчигас колö лөсөдны районуса гырыг уждысан төварышчествожас.

Наjө кутасны нуөдны сөмын кредитно-банковскöй оператсijас.

Гырыг районуса уждысан төварышчествожас лөсөдөмө щöц лөд ликвидирүтөма 24 уждысан төварышчество 1930 вога апрель кежлө. Тайö строк кежлас-жө өсатки 15 төварышчествосө лөд реорганизутигөн районуса уждысан төварышчествожас отөленнөжасө, сөмын мед өчи районас куйм отөленнөс оз-жө унжык ло-а.

Го пом кежлас Сельбанк көсjө бьрөдны тайö став отөленнөжассө да колны сөмын 9 районаса уждысан төварышчество.

Вуждөм г-х кооператсijaөс вьль нога уж вьлө.

Таво jun 27 лунб ВКП(б)-ЦК лөдi постановленнөс г-х кооператсijaөс реорганизутигөн куза. Тайö постановленнөс щöктө став ужалан ногсө да организатсijасө өиктса кооператсijалыг вежны.

Со мыж шубө постановленнөс: «В соответствии с тем особым значением, которое приобретает сельскохозяйственная кооперация в деле подъема и социалистического переустройства сельского хозяйства, организационная структура и методы работы сельскохозяйственной кооперации, в особенности ее первых образований, должны быть приспособлены к задачам производственного кооперирования и коллективизации крестьянского хозяйства и максимального вовлечения в кооперативное строительство средств самого крестьянского населения“.

Татые тыдалö — мижан партыjалөн Центральнөй Комитет щöктө став ужсө өиктса кооператсijалыг jтны өиктын социализм течан ужкөд да өиктса овмөс реконструктсija ужкөд. Кушдөм туйдө-нө тайö ужсө ковмас нуөдны?

Та вьлө ЦК-лөн постановленнөс сөтө со кушдөм вөчакы:

Разрешение этих задач должно идти по линии:

а) образования специальных систем с-х кооперации по основным отраслям с-х производства для каждого района, опирающихся на свою собственную низовую сеть производственных кооперативов;

б) усиления и углубления производственной работы специальных систем с-х кооперации путем сосредоточения в их ведении основных рычагов реконструкции крестьянского хозяйства (производственное кредитование, снабжение орудиями и средствами производства, снабжение семенами, производственные предприятия, агрообслуживание);

в) развития на основе контрактации массовых форм производственного кооперирования крестьянских хозяйств и развертывания строительства крупных колхозов;

г) соответственной перестройки на началах специализации низовых и союзных звеньев системы с-х кредита;

д) усиления руководства деятельностью с-х кооперации со стороны партийных и советских органов и укрепления внутрикооперативной хозяйственной дисциплины.

Татые мi асдям, кушдөм туйдө ковмас мунны өиктса кооператсijалы. Тайö постановленнөс щöктө бьд районын организүтигөн сөщөм төварышчествожас, кушдөм продуктсija тайö районас пөзө медjона паскөдны да кушдөм продуктсija вөчөм сөтө медеа ыждө пөльза.

Мi төдам, Комi областнн медеа вьгөднө паскөдны скөт вьдөм. Та jльыс сөрритлисны пөштi став конферентсijас мижан областуса партотгантсijалөн, а IX да X партконференцияс щөктисны чорыда да повтөг бөстчыны скөт вьдөм бердө крестанаөс төварышчествожас организүтигөн. Сы вьсна мижан областнн организүтигөн „Масложивотноводсоюз“.

Тайö сојузас мөдас организүтигөн өиктjасын вьлө чан төварышчествожас, скөт көрым вөдөтны төварышчествожас, бур вөв пөрдөа быдтыс төварышчествожас, сыр вөчан төварышчествожас, племеннөй төварышчествожас да с. в.

Сөгөа организүтөма-нын „Кустпромсоюз“.

Сijө өтүвтало став кустаржассө торja төварышчествожас-жө. Сангө вурьжассө, вурьжасөс, сир, дөдгө вөчөжассө, кирпич вөчөжассө, плөтникжассө да с. в.

Сөгөа локтан во лөд организүтөма „Рыбак - охотсоюз“.

Тайö сојузас өтүвтас черi кыжежассө, вьральножассө. (Өнi тайö ужсө нуб „Масложивотноводсоюз“).

Пөзө шуны, став өикас ужыс лөд котыртөма төварышчествожас. Сijө-жө ковмас өтүвтны вьрлежөжассө да вьркылдыжассө да организүтигөн „леснөй кооператсija“.

„Сельпромкредитсоюз“ сөгөа оз ло. Став өикас төварышч. өтүвтны ЦК сојузасө асласт постановленнөс щöктөма торjөдны (реорганизутигөн) спецiалнөй (торja ас өикас) сојузасө (кооперативжас). Кушдөмсө — индалi вөчын.

Машиннөй төварышчествожасөс, нур

Г-х кооператсija да г-х кредит сөстөма вьль ногөн лөсөдөмөн оз ков нуөдчыны. Бьд нуөддөм лунөн мi вөжөжык jөткам өиктса овмөс кыпөдөм, сijөс вьлутуј вьлө вуждөм, капиталызм-нога овмөсөс зырөм.

Тайö ужас колö кыскыны вөзмөстчыг батракжасөс, гөль крестанаөс да шөркөдөма олыс крестанаөс. Колö паскыда вьзавлыны крестаналы г-х кооператсija реорганизутигөн jльыс партыја шубөмөн.

коотыс төварышчествожасөс да вьзму ужалыс төварышчествожасөс кутас өтүвтны „Колхозсоюз“ (ужнас вескөдлыны сijө-жө).

Өнiөз Сельпромкредитсоюз кор вөли өтүвтө „став өикас төварышчествожасө (өиктjасын уждысан төварышчествожас), өиктса овмөс (крестана овмөс) реконструктсija уж да коллективизатсija уж ез вермы мунны буре. Уждысан төварышчествожас вөли бөстөмаөс ас вьлас став өикас ужсө, а премия некушдөм оз вөли вермыну бөдны. Вынныс да самлунныс оз вөли тырмыс.

Вөзө кежлө, кор мi организүтам торja сојузас, ташдөм нелучкijасыс ставыс бьрө, а уждысан төварышчествожас кутасны төдны сөмын асыкы ужсө. Уждыны став өикас төварышчествожасы, колхозжасы да крестаналы өдм, учытjаватны векөжас да с. в.]

Став өиктса төварышчествожас мөдасын шуныны производственнөй төварышчествожас. Сөщөм төварышчествожассө пөзө организүтигөн бьд өиктын Сиктса төварышчествожас уждөн, ЦК постановленнөс сертi, мөдас вескөдлыны районуса сојуз. Сөмын мижан областнн таво районуса сојузжасыс оз-на лоны. На пыдi өиктса төварышчествожас уждөн (временнө) кутасны вескөдлыны областуса сојузжасыс (Масложивотноводсоюз, Кустпромсоюз, Колхозсоюз).

Став өиктса төварышчествожас вөчын да областуса сојузжасыс вөчын ЦК-лөн постановленнөс пуктө зөв ыждө мого; вуждөнны өтка олыс крестанаөс производственнөй төварышчествожас пыр ыждө колхозжасө.

Сы-вьсна производственнөй кооператсijалыг сөтөдны зөв бур отсөгjас колхозжасө стрөjитны: производство вьлө өм уждөм (уждысан төварышчествожас пыр), договоржас сертi вежны крестаналы (кодi өтүвтчас төварышчествожасө, налы медевождө) машинажас да ужалан көлү; быдоама өикас көй-лысжас, му бурмөданжас, скөт вердасжас да мукөд колан тор. Ставыс тайö мөдас воны крестаналы өиктса производственнөй төварышчествожас пыр, а өиктса төварышчествожас торja договоржас (контрактатсija) сертi мөдасын раздөдны крестаналы. Сөщөм договоржас i лөб гijөма (пасjалөма) крестанаөс бөвтван туйпасжасы. Некушдөм машина, көйжыс, мiнерала мубурмөдан, скөт вердан да мукөд жона колан тор крестана көчажстволы оз ло сөгөма договортөг, пөсны ужалан көлүж кынчi (плуг, коса, чарла да с. в.)

Партыjнөй организатсijалы да сөвет учреждөннөжасыс ковмас топыда jтчыны производственнөй кооператсijaкөд да вескөдлыны ставкооперативнөй ужнас. Кооперативнөй организатсijaжасы партыjасан да сөвет учреждөннөжасын ковмас сөтны тырмыөн бур отсөг. Өнiөз уналаын ез вьв колана отсөгжас. Уна партыjнөй ячеjка-на абу вөли гө-гөрдөма производственнөй кооператсijалыг төдчанлуонө социализм стрөитан ужын. Өнi-на ВКП(б)-ЦК сөгө чорыд индөдjas бьдлыны, щөт i партыjнөй организатсijaжасы. Тайö индөд-жассө мi вермам олөмө пөртны, кор партыја, сөвет, комсомол, профсоюз, кооператсija да вөзмөстчыг крестаналы бөстчам өтүвja выдөн.

М. Торлопов.

Појолса вьзму ужалан өтүвтчөмжас песовтчөмаөс мөдарлян.

Унжык өиктсijөс өтүвтөма машиннөй төварышчествожасө.

Појолын (Вичин р.) производственнөй кооператсija гөгөр котыртөма октябрь 1 лун кежлө 275 овмөс, либө 44 % став олыс динас. Татчө пырөны овмөсжас 16 өиктсы. Та пыс коллективжасө кыскөма 95 шлен, либө көймөд пайс. Коллективжасыс өтар ем кык с-х кооперативнөй артель да 2 өтүвjөн вьзму ужалан төварышчество. Тайөжас сөмын-на кутчисөнны уж бердас.

Өтүвтчөмжас төдчыөны сөмын ас вьснөс,

государстволы отсасөм абукоф. Уждысан төварышчество вьлөнө пырөмаөс ставыс, сөмын пайсө мынтыны уна строкөн. Кыдi торja шленжас, сijө i өтүвтчөмжас налог строкка мынтөмөн сөр мөдчөны. Замојас нөбалөмөн нөтi-жө оз термасны. Вөрлөзан уж бердө медеаөмөс сөмын 25 морт гөгөр, 10 % -ыс ешажык став шлен лөдөс. Унжыкыс—60% мында, муналөмаөс вурьыны, көймөд пай шленыс гортас.

Унжык өтүвтчөмыслөн ужыс сөмын машинажас нөбалөмын.

Лөсөдөма Појолын өнөз: вартан машина—15, төлөдчан—15, көзан—5, нарjасан—2, көйжыс весалан—2, iзас шыран—1, окупчик—8, „зиг-заг“ агас—3, култiватор—2, сепаратор—2, кык көлөсаа плуг—4. Көрт пина да плуг лөсөдөма став шленыслөн. Өтка jөз кыч, кулакжас ордын, Појолын, кык вартан машина, сьм-мөд iзас шыран машина, мында кымын-жөвартан машина, өтик картупел зьртан маш. да вiтө-квајт сепаратор. Машинажас нөдөмын торja производственнөй уклоньсабу, омбла-на төдчыөны скөт сөдтөм-бурмөдөм вьсна, зөв еша раздөдөма сепаратор да iзас шыранжас. Обшество вьлө племеннөй өш сөмын кык, жөкшiр порө рөд ешана-жө.

Өвмөс өтүвтөм нөтi оз паскөдны.

Ем өтик мельчыча, сөгөа вiт

кымын машина вьзан сарај. Лөсөдөма ваөн бергөдлан куйм төчiла. Вот i ставыс.

Став омбөлыс тайö өтүвтчөмжас jогбөсөм вьсна.

Важ расслоөннө сертi шленын өтүвтчөмжасын сулалөны: гөль крестаннн 55 шлен, либө 20 % став шлен пiјас, либө 35 % Појол пастаса бөднөк льд динас; кулакжас да озыра олысжас шленн 75 морт, либө 27 % став шлен льдас, а став сельсөветува кулак да озыра олыс льд динас өтүвтчөмжасын шленын 75-80 %. Сiзкө, кулак да озыра олысөс өтүвтчөмжасын унжыкыс пырөма, сijөн сөгөа гөль крестанань оз тыдав. Кыкө-кујим өтүвтчөмын гөль крестанат вөсiг абу бөстөмаөс, а сы пыдi кулактө невос абу колөмаөс бөкө. Ферт сөгөа тайö өтүвтчөмжасын кутасны пышjавны землеустројство нуөдөмөнд да повны коллективизирутигөмыс, ферт пондасын вөтлавыны гөль крестанат да сөтавыны машинажастө кулакжасы, кыдi вөчөны „Заря Коммунизма“ артельын.

Вөдөтүвса учреждөннөжас нынөм оз төдны өтүвтчөмжас jылыс.

Сельсөветыс оз сур некушдөм льдпас өтүвтчөмжас кузжасы. Кызылөмаөс ставсө өтик доклад өтик төварышчестволыс. Уждысан төварышчествоын кулакжас да озырjас льдчыөны гөль крестанан, ферт сөгөа ужjөзжастө сөтөны өиктөн вескөдлыжасы, озыра олысжасы, да машинажаснад көкчөдны ужсө озыра олысжасы.

Партячеjка өнөз вөлөма өтүвтчөмжасын бокын.

Каргортса төварышчествоын јуралыгс коммунист да ужнас вескөдлөм-пыдi вөсiг делөжас-сө вөштөма, төлыс-мөд бөрын сөмын делөс вөли сурөма сельсөвет пызан вьлыс. Бөртөмса артелын јуралыг, кулак пi, вөдөм кулакжаскөд вермасөм пыдi чөбө кулакжастө. Сijөс өнi чистка дырjи вөтлисны.

А. Б.

